ZWOLNIENIE OD KOSZTÓW SĄDOWYCH

Postępowanie cywilne:

Zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym reguluje ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1144 ze zm.).

Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek[KK1] . Wniosek należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania. Sąd przesyła niezwłocznie ten wniosek właściwemu sądowi.

Wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania powinien zawierać:

tytuł pisma („wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych”);
dane składającego wniosek (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
określenie przeciwnika procesowego;
oznaczenie sądu, do którego wnosi się pismo;
wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, z zaznaczeniem czy zwolnienie ma nastąpić z całości czy części kosztów. Wzór takiego wniosku dostępny na stronie 5 broszury przygotowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na stronie internetowej: https://wsoi.ms.gov.pl/Data/Files/_public/uslugi-podstawowe/sprawy-cywilne-i-gospodarcze/5_k_up_cig-karta.pdf
oświadczenie, że sytuacja rodzinna i majątkowa wnioskodawcy uniemożliwia poniesienie kosztów sądowych;
podpis;
załączniki (wypełniony druk oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz dokumenty wykazujące sytuację majątkową i wysokość dochodów wnioskodawcy).

Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów, które w miarę możliwości powinny być potwierdzone odpowiednimi dokumentami (np. odcinkiem renty, zaświadczeniem o zarobkach, wypełnionym drukiem PIT itp.). Oświadczenie to sporządza się według ustalonego wzoru dostępnego na stronie internetowej: https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-pism-procesowych-w-postepowaniu-cywilnym

W formularzu powyższego oświadczenia powinny być wypełnione wszystkie rubryki, a w przypadku gdy wnioskodawcy nie dotyczy treść danego pola, należy nanieść stosowną wzmiankę lub przekreślić rubrykę. Ponadto przed uzupełnieniem powyższego oświadczenia należy zapoznać się z pouczeniem na początku formularza. Wniosek, jak i formularz urzędowy muszą być własnoręcznie podpisane przez wnioskodawcę.

Złożenie wniosku jest wolne od opłaty sądowej i może obejmować część lub całość kosztów sądowych.

Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu stronie przeciwnej.

Postępowanie karne:

Zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu karnym reguluje rozdział 69 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 ze zm.).

Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli wykazała ona, że ze względu na jej sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów wyłożenie ich byłoby zbyt uciążliwe.

Wniosek powinien zostać złożony w formie pisemnej i zawierać:

tytuł pisma („wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych”);
dane składającego wniosek (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
oznaczenie sądu, do którego wnosi się pismo;
wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, z zaznaczeniem czy zwolnienie ma nastąpić z całości czy części kosztów. Wzór takiego wniosku dostępny na stronie 5 broszury przygotowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na stronie internetowej: https://wsoi.ms.gov.pl/Data/Files/_public/uslugi-podstawowe/sprawy-karne/20_k_up_k-karta.pdf
własnoręczny podpis;
załączniki (dokumenty wykazujące sytuację majątkową i wysokość dochodów wnioskodawcy).

Złożenie wniosku jest wolne od opłaty sądowej i może obejmować część lub całość kosztów sądowych.